

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-07325/2014-ERU

V Ostravě dne 7. srpna 2014

Č. j. 07325-3/2014-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ustanovení § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ustanovení § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. KO-07325/2014-ERU s účastníkem řízení, právnickou osobou – **Úsporné bydlení s.r.o.**, se sídlem Nádražní 1000, 696 03 Dubňany, IČ: 267 81 981 - ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, právnická osoba – **Úsporné bydlení s.r.o.**, se sídlem Nádražní 1000, 696 03 Dubňany, IČ: 267 81 981 (dále jen „účastník řízení“) - se tím, že v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 4. listopadu 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Dubňany, na pozemku parc. č. 1712/25, zemní práce související se stavbou „Rodinného domu a zpevněné plochy na pozemku parc. č. 1712/29, přípojky vody na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/25, přípojky splaškové kanalizace na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18, přípojky dešťové kanalizace a vsakovací jímky na pozemku parc. č. 1712/29 a přípojky NN na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18“, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu PE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu dle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ustanovení § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníku řízení za spáchání správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10014.

III. Podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ustanovením § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10014.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 15. května 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (dále jen „kontrolní řád“), kontrolu ve věci dodržování ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona v důsledku poškození středotlakého plynovodu PE DN 90, k němuž došlo dne 4. listopadu 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Dubňany, na pozemku parc. č. 1712/25.

V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ustanovením § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 10. června 2014 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]. Kontrolovaná osoba neuplatnila vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole žádné námítky. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. [REDAKCE], který byl převzat do správního spisu dne 7. srpna 2014, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. [REDAKCE], dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení. Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil správní orgán v souladu s ustanovením § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Při kontrole bylo zjištěno, že dne 21. října 2013 vydal Městský úřad Dubňany, odbor výstavby, rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení č. j. [REDAKCE] k provedení stavby „Rodinného domu a zpevněné plochy na pozemku parc. č. 1712/29, přípojky vody na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/25, přípojky splaškové kanalizace na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18, přípojky dešťové kanalizace a vsakovací jímky na pozemku parc. č. 1712/29 a přípojky NN na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18“ (dále též jen „stavba“). Účastník řízení tak prováděl svoji činnost na povolené stavbě.

Objednatel stavby byla fyzická osoba [REDAKCE], jejím zhotovitelem pak účastník řízení. Vzájemné vztahy mezi přímými účastníky výstavby, tj. subjektu v postavení objednatele stavby a subjektu v postavení zhotovitele stavby, byly před započítáním stavebních prací upraveny smlouvou o dílo ze dne 22. října 2013.

Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení požadováno a následně správcem plynárenského zařízení dne 28. srpna 2013 s platností 24 měsíců vydáno společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů. Vlastní existence plynárenského zařízení byla tedy účastníku řízení známa z výše uvedeného vyjádření. Účastník řízení byl zároveň v uzavřené smlouvě o dílo ze dne 22. října 2013 upozorněn na existenci funkčních inženýrských sítí.

Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti JMP DS, s.r.o., IČ: 248 50 756, v zájmovém území výstavby provedeno - vyznačeno barvou. Dle sdělení účastníka řízení protokol o vytyčení plynárenského zařízení nebyl sepsán, nicméně z informací uvedených v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 4. listopadu 2013 je zřejmé, že k vytyčení plynárenského zařízení v tomto terénu došlo.

Dne 4. listopadu 2013 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Dubňany, na pozemku parc. č. 1712/25, při provádění zemních prací k poškození středotlakého plynovodu PE DN 90. K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo při strojním hloubení výkopové rýhy pro vodovodní přípojku. Nejdříve došlo k ručnímu nasondování plynovodu, který byl ale již odpojen, poté došlo k vrypu do potrubí nové části středotlakého plynovodu PE DN 90, které bylo ve vzdálenosti cca 0,8 m od původního odpojeného plynovodu.

O poškození plynárenského zařízení byl proveden zápis do stavebního deníku - denní záznamy stavby – list č. 1882143 a poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který následně zajistil jeho opravu.

V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě (Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenských zařízení č. [REDAKCE] ze dne 4. listopadu 2013 a Protokol o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 4. listopadu 2013) k doprovodnému úniku zemního plynu do ovzduší v množství 77 m³ za dobu jeho trvání v délce 55 minut dne 4. listopadu 2013. Současně došlo k přerušení dodávky zemního plynu 14 konečným zákazníkům. Vynaložené náklady spojené s opravami plynárenského zařízení a únikem zemního plynu účastník řízení uhradil.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ustanovení § 46 odst. 8 až 10 nebo ustanovení § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ustanovení § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ustanovení § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ustanovení § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 4. listopadu 2013 zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ustanovení § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z vyjádření vydaného správcem plynárenského zařízení, smlouvy o dílo a rovněž z vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu barvou. Účastník řízení tak věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení a že se musí chovat určitým způsobem. V rámci příkazního řízení bylo přitom zjištěno, že plynovodní řad byl obnažen ručně, avšak došlo k nasondování již odpojeného plynovodu. Následně došlo prostřednictvím strojního mechanismu k vrypu do funkčního středotlakého plynovodu PE DN 90, který se nacházel cca 0,8 m od původního odpojeného plynovodu. Došlo tak k aktivnímu poškození plynárenského zařízení činností účastníka řízení.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ustanovení § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 4. listopadu 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Dubňany, na pozemku parc. č. 1712/25, zemní práce související se stavbou „Rodinného domu a zpevněné plochy na pozemku parc. č. 1712/29, přípojky vody na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/25, přípojky splaškové kanalizace na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18, přípojky dešťové kanalizace a vsakovací jímky na pozemku parc. č. 1712/29 a přípojky NN na pozemcích parc. č. 1712/29 a 1712/18“, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu PE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik plynu, přičemž došlo k přerušení dodávky plynu do 14 odběrných míst. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ustanovení § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní narušení bezpečného provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ustanovení § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ustanovení § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ustanovení § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení požádal v souladu s podmínkami pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení o vytyčení plynárenského zařízení. Účastník řízení následně ručně kopanou sondou obnažil plynovodní řad, byť tento byl již nefunkční. Tyto okolnosti je tak třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují.

Na druhou stranu v neprospěch účastníka řízení svědčí skutečnost, že zemní práce prováděl v rozporu s podmínkami pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně, a to ve vzdálenosti menší než 1 m od nasondovaného a nefunkčního plynovodu, kdy v době před poškozením funkčního plynovodu nemohl vědět, že nasondovaný plynovod je již odpojen. Účastník řízení tedy vědomě prováděl zemní práce pomocí strojního mechanismu v ochranném pásmu nefunkčního plynovodu a při tom poškodil funkční středotlaký plynovod PE DN 90.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastník řízení je vytykáno, že poškodil středotlaký plynovod PE DN 90, přičemž došlo k úniku 77 m³ zemního plynu a také k přerušení dodávky 14 odběratelům. Tyto údaje vypovídají o vyšší energetické důležitosti poškozeného plynárenského zařízení, a proto správní orgán k této skutečnosti přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 55 minut. Tuto skutečnost ovšem nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bezprostředně nahlásil jeho správci, který zajistil následnou opravu.

Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti, obdobně pak správní orgán hodnotí skutečnost, že vzniklá škoda byla účastníkem řízení zcela uhrazena.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 10 000 Kč, tj. u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ustanovení § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 10 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Petra Cieslarová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly